

Valtion tukeman asuntotuotannon edut

Setlementti
asunnot

Valtion tukema kohtuuhintainen asuntotuotanto on

1. Aidosti kestävä ja kohtuuhintaista
2. Yhteiskunnalle kustannustehokas ja riskitön
3. Segregaatiota torjuvaa ja sosiaalisesti kestävä
4. Oleellista alueiden elinvoiman kannalta
5. Tarpeellista kaikissa suhdannetilanteissa

1. Aidosti kestävä ja kohtuuhintaista

- Ara-järjestelmä perustuu todellisiin kustannuksiin eikä sen ole tarkoitus tuottaa voittoa omistajilleen, minkä takia se pystyy tarjoamaan kohtuuhintaista asumista ympäri Suomen ja mahdollistaa asumisen myös pienituloisille sekä erityisryhmille.
- Ara-asunnot ovat noin 20–50 prosenttia markkinaehtoista halvempia.
- Asumismenojen osuus kotitalouksien tuloista on kasvanut viime vuosikymmeninä samalla kun asuntojen hinnat ja vuokrat ovat kohonneet merkittävästi.

2. Yhteiskunnalle kustannustehokas ja riskitön

- Ara-järjestelmässä yhteiskunnan vastuut koostuvat kiinteistövakuudellisten lainojen korkotuesta, investointiavustuksista ja mahdollisista täytetakauksista.
- Järjestelmä on yhteiskunnalle kustannustehokas, sillä valtion vuosittain ara-toimijoille maksamat korkotuet ja investointiavustukset olivat esimerkiksi vuonna 2023 yhteensä noin 210 miljoonaa, mikä on alle kymmenesosan vuoden asumistukimenoista.
- Järjestelmä on myös käytännössä riskitön, sillä siihen kuuluva täytetakaus on realisoitunut hyvin harvoin valtion maksettavaksi, vuosittaiset takausmenot ovat vain noin 4 miljoonaa euroa.

3. Segregaatiota torjuvaa ja sosiaalisesti kestäväää

- Ara-järjestelmän ammattilaisten suorittama asukasvalinta takaa, että asunnot kohdentuvat niitä eniten tarvitseville, kuten pienituloisille ja erityisryhmille.
- Suomessa asunnottomuus on maailman vähäisintä, mistä voidaan osaltaan kiittää Ara-järjestelmää.
- Asukasvalinta takaa myös sen, että taloissa ja asuinalueilla asuu myös erilaisia ja erilaisista taustoista olevia henkilöitä, mikä pienentää segregaatoriskiä.

4. Oleellista alueiden elinvoiman kannalta

- Kasvukeskukseen muuttavalle pieni- tai keskituloiselle Ara-asunnot ovat usein ainoa vaihtoehto vapaarahoitteisen asumisen kalleuden ja sopimattomien asuntotyyppien takia.
- Toisaalta Ara-järjestelmän avulla myös kasvukeskusten ulkopuolelle on rakennettu kohtuuhintaisia ja toimivapohjaisia asuntoja, mikä edesauttaa työvoiman saamista näille alueille.

5. Tarpeellista kaikissa suhdannetilanteissa

- Ara-järjestelmä on toiminut suhdanteiden tasaajana: esimerkiksi 1990-luvun puolivälin alakulossa enemmistö Suomen asuntotuotannosta oli valtion tukemaa, kun taas 2000-luvun puolivälin nousukaudella Ara-tuotannon osuus oli pohjalla.
- Toisaalta valtion tukemaa asuntotuotantoa tulee rakentaa kaikissa suhdannetilanteissa, sillä esimerkiksi uusien asuinalueiden rakentaminen, mikä ei pääosin ole suhdanteista kiinni, alkaa usein Ara-tuotannolla.
- Juuri tällä hetkellä Ara-tuotannolle on huutava tarve, sillä vapaarahoitteinen rakentaminen on aivan jäissä: vuonna 2024 alkavan uudistuotannon ennustetaan olevan jopa alle 20 000 asuntoa, mikä on alin lukema 35 vuoteen, ja Ara-tuotannon odotetaan vastaavan puolesta tästä asuntotuotannosta.

Ehdotukset kohtuuhintaisten asuntotoimijoiden toimintaympäristön kehittämiseksi

1. Asuntomarkkinat tarvitsevat sekä kohtuuhintaista että vapaarahoitteista asuntokantaa.
2. Uudistetaan korkotukijärjestelmää kohtuuhintaisuuden varmistamiseksi.
3. Luovutaan vuokrataloyhtiöiden turhasta sääntelystä.

Perusteluja kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle

Setlementti
asunnot

Perusteluja kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle

- Kohtuuhintaisessa vuokra-asumisessa vuokran määrittäminen on läpinäkyvää ja se perustuu ns. omakustannusperiaatteeseen.
- Omakustannusperiaatteella toimivilla vuokrataloyhteisöillä on julkinen palvelutehtävä.
- Omakustannusperiaatteella toimivat vuokrataloyhteisöt eivät tavoittele voittoa.
- Kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotanto monipuolistaa asuntotarjontaa ja estää segregatiota.
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto on tärkeää erityisryhmien, kuten nuorille ja opiskelijoille sekä ikäihmisille ja vammaisille soveltuvien asuntojen tarjoamisessa.
- Kohtuuhintainen asuminen vähentää laitoshoidon tarvetta, kun ikäihmiset voivat asua palvelu- tai muussa kevennetyn tuen asunnossa laitoshoidon sijaan.

Perusteluja kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle

- Kohtuuhintainen asuntotuotanto mahdollistaa parhaiten asunnottomuuden vähentämisen. Suomessa on ainoana maana Euroopassa onnistuttu asunnottomuuden vähentämisessä.
- Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakennuttaminen lisää asuntojen kokonaistarjontaa. Se ei syrjäytä vapaarahoitteista asuntotuotantoa, koska molempia rakennetaan usein samaan aikaan samoille alueille. Lisäksi Ara-asunnot jaetaan asukasvalintaperusteiden mukaan niitä eniten tarvitseville, jolloin kysyntä eri tuotantomuodoille on hyvin erilaista.
- Kohtuuhintaiset vuokra-asunnot kohdentuvat pienituloisille. Esimerkiksi Helsingissä Ara-vuokra-asukkaiden bruttotulot ovat lähes 40 prosenttia pienemmät kuin tulot keskimäärin.

Perusteluja kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle

- Kohtuuhintainen asuntotuotanto mahdollistaa uusien asuinalueiden rakennuttamisen käynnistämisen nopeuttamisen, sillä sitä yleensä rakennetaan ensimmäisenä uusille asuinalueille.
- Kohtuuhintaisten asuntojen rakennuttaminen edistää rakennusalan kilpailua, kun rakentamiskustannuksia rajoitetaan, kysyntä erilaisille rakennushankkeille kasvaa ja suhdannemuutokset tasaantuvat.
- Kohtuuhintaisen asuntotuotannon rakennuttajat edistävät asumisen innovaatioita ja kestäväää kehitystä (esim. matalaenergiatalot).
- Kohtuuhintaiset asuntotoimijat rakennuttavat asuntojakaumaltaan monipuolista asuntokantaa. Perheasuntojen osuus kohtuuhintaisista asunnoista on huomattava, 30-50 prosenttiin asunnoista.

Perusteluja kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle

- Kohtuuhintainen vuokra-asuminen edistää työvoiman liikkuvuutta ja Suomen kilpailukykyä.
- Missään maassa pelkkä markkinaehtoinen asuntotuotantoa ei ole ratkaissut asumisen hintaa tai riittävää saatavuutta. Monissa maissa kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrää ollaan sen sijaan lisäämässä, koska pelkkä markkinaehtoinen malli ei toimi.
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto toimii hyvin rakennusalaan elvyttävänä eli kontrasyklisenä tasaajana.
- Noususuhdanteissakin kohtuuhintaista asuntotuotantoa kuitenkin tarvitaan, sillä Ara-asuntojen kysyntään ei suhdannetilanteella ole vaikutusta. Myöskään tonttien saatavuus ei riipu suhdannetilanteesta. Kohtuuhintainen asuntotuotanto rajoittuu kuitenkin noususuhdanteissa aina väistämättä jonkin verran rakentamisen hintavalvonnasta ja -säätelystä johtuen.

Markkinaehtoinen asuntotuotanto ei yksin ratkaise asuntopolitiikan haasteita

- Ratkaiseeko asuntojen yleisen tarjonnan lisääminen pelkästään asumisen saatavuuteen ja hintaan liittyvät ongelmat?
- Väitämme, että ei ratkaise, koska
  - Onko olemassa näyttöä sellaisesta tilanteesta, jossa näin olisi käynyt esimerkiksi Helsingin seudulla?
  - Markkinaehtoinen tuotanto ei pysty tarjoamaan kaikille soveltuvaa asuntoratkaisua (koskee erityisesti pienituloisia).
  - Kun pääosa asuntotuotannosta on markkinaehtoista sekä markkinat epätäydelliset ja tarjonta reagoi jäykästi, **tarjontaa vähennetään, jos hinnat ja vuokrat eivät nouse. Näin on käynyt vuodesta 2022 lukien.**

> **Ara-tuotanto täydentää markkinaehtoista asuntotuotantoa!**

> **Tarvitaan siis jatkossakin vahvaa julkisen vallan ja rajoitusten piirissä olevaa asuntokantaa, joka haastaa myös markkinaehtoista asuntotuotantoa ja edistää kilpailua asuntomarkkinoilla!**

Perusteluja kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle

- Kohtuuhintainen asuntotuotanto on valtiolle kustannustehokasta. Korkotukimenot vuonna 2024 ovat arviolta noin 180 miljoonaa euroa. Matalien korkojen aikaan korkotukea maksettiin alle 5 miljoonaa euroa vuodessa.
- Tuki kohdentuu omakustannusperiaatteen ja yleishyödyllisyyden kautta loppukäyttäjille, eli asukkaille.
- Erityisryhmille tarkoitettujen vuokra-asuntojen investointiavustusta maksetaan vuonna 2024 63 miljoonaa euroa. Yhteensä tämä on siis noin 240 miljoonaa euroa vuonna 2024. Nämä kustannukset katettiin Valtion asuntorahastosta, ei budjettitaloudesta.
- Vertailun vuoksi yleistä asumistukea maksettiin vuonna 2023 valtion budjetista (verovaroin) 2,4 miljardia euroa (10-kertainen määrä Ara-tuotannon ”kustannuksiin” nähden).

Perusteluja kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle

- Kohtuuhintaiset vuokra-asunnot edistävät pienituloisten mahdollisuutta asua laadukkaasti ja tuloihinsa nähden kohtuulliseen hintaan. Aarvuokra-asuntojen vuokrataso on 20-50 prosenttia edullisempi kuin markkinavuokrataso.
- Kohtuuhintaisessa vuokra-asumisessa asukkaat pääsevät osallistumaan vuokrataloyhteisön toimintaan yhteishallintolain perusteella.
- Kohtuuhintainen asuminen lisää asukkaiden asumisturvaa, sillä omakustannusperiaatteella toimivat vuokrataloyhteisöt ovat sitoutuneita pysyväisluonteisesti omistamaan kohteita. Asumisen turvallisuus tuottaa myös elämänlaatua asukkaille.

Vuokrauertailu: Ara-vuokra-asunto ja vapaarahoitteinen vuokra-asunto

Espoolainen yhden hengen talous			
<i>Kirkollisverovelvollinen</i>			
Bruttovuositulot (euroa)		44 000	45 000
Ansiotulovero (%)		18,00	18,50
Pakolliset vakuutusmaksut (%)		7,94	7,94
Käytettävissä olevat tulot kuukaudessa (euroa)		2 610	2 650
Vuokra-asuntovertailua			
<i>Leppävaara</i>		Ara-vuokra-asunto	Vapaarahoitteinen vuokra-asunto
Rakennusvuosi		1995	1990
Asuinneliöt (m2)		35,00	33,00
Huoneiden lukumäärä		1h+kk	1h+avok+vh+kph+p
Katu		Ruutikuja	Kivenhakkaajankuja
Vuokra (euroa/kk)		574,00	720,00
Käytettävissä olevat tulot vuokran jälkeen (euroa)		2 036,00	1 930,00
	Erotus	106,00	
<i>Matinkylä</i>		Ara-vuokra-asunto	Vapaarahoitteinen vuokra-asunto
Rakennusvuosi		2003	2003
Asuinneliöt (m2)		52,00	51,00
Huoneiden lukumäärä		2h+kk	2h+kk+s
Katu		Markkinakatu	Puntaritie
Vuokra (euroa/kk)		776,00	985,00
Käytettävissä olevat tulot vuokran jälkeen (euroa)		1 834,00	1 665,00
	Erotus	169,00	
<i>Niittykumpu</i>		Ara-vuokra-asunto	Vapaarahoitteinen vuokra-asunto
Rakennusvuosi		2023	2022
Asuinneliöt (m2)		61,50	54,00
Huoneiden lukumäärä		3h+kt+p	3h+kt
Katu		Nuttukuja	Niittykatu
Vuokra (euroa/kk)		957,00	1 250,00
Käytettävissä olevat tulot vuokran jälkeen (euroa)		1 653,00	1 400,00
	Erotus	253,00	

Lähde: Oikotie (16.9.2024)